

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Ilmastorahasto Oy -nimisestä valtion kokonaan omistamasta osakeyhtiöstä

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Ilmastorahasto Oy -nimisestä valtion kokonaan omistamasta osakeyhtiöstä (HE 116/2022 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Talousvaliokunta (TaVM 37/2022 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

Ilmastorahasto Oy -nimisestä valtion kokonaan omistamasta osakeyhtiöstä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Yhtiön toiminnan tarkoitus

Ilmastorahasto Oy on pääomasijoitustoimintaa ja muuta rahoitustoimintaa harjoittava yhtiö, jonka toiminnan tarkoituksena on edistää ilmastonmuutoksen torjumista, teollisuuden vähähiilisyiden vauhdittamista ja digitalisaatiota Suomessa.

2 §

Tehtävät

Yhtiön tehtävänä on toimintansa tarkoituksen toteuttamiseksi:

- 1) myöntää oman ja vieraan pääoman ehtoista rahoitusta ja välirahoitusta;
- 2) perustaa ja olla sijoittajana rahastoissa; ja
- 3) ostaa, myydä, omistaa ja hallita osakkeita, yhtiöosuuksia ja niitä vastaavia osuuksia sekä arvopapereita ja kiinteää omaisuutta.

Eduskunnan vastaus EV 260/2022 vp

Yhtiö voi tehdä 1 momentissa tarkoitettuja sijoituksia vastaavia sijoituksia ulkomaisiin rahastoihin ja kohdeyrityksiin, jos niiden toiminta edistää taloudellista kehitystä Suomessa.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään ei kuitenkaan sovelleta sijoituksiin, jotka liittyvät yhtiön varainhallintaan tai likviditeetin varmistamiseen.

3 §

Yhtiön omistajaohjaus ja sijoitusneuvosto

Yhtiö kuuluu työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalaan ja työ- ja elinkeinoministeriö vastaa yhtiön omistajaohjauksesta.

Yhtiön koko osakekannan on oltava valtion välittömässä omistuksessa ja hallinnassa.

Työ- ja elinkeinoministeriö nimittää yhtiölle sijoitusneuvoston, jonka tehtävänä on antaa työ- ja elinkeinoministeriölle vuosittain arvio siitä, miten yhtiön tulee kehittää toimintaansa tavoitteidensa saavuttamiseksi.

4 §

Yhtiön toiminnan ohjaaminen

Työ- ja elinkeinoministeriö voi antaa yhtiölle yhtiön toiminnan tarkoitukseen soveltuvia toimeksiantoja.

5 §

Yhtiön tiedonantovelvollisuus

Yhtiön on annettava työ- ja elinkeinoministeriölle sen pyynnöstä yhtiön toiminnan ohjaamisen ja valvonnan kannalta tarpeellisia tietoja.

Yhtiön on salassapitosäynnösten estämättä annettava työ- ja elinkeinoministeriölle sen pyynnöstä valtiontukien maksatuksen keskeyttämiseen, valtiontukien takaisinperintään ja tuen saajiin kohdistuviin tarkastuksiin liittyvän päätöksenteon kannalta välttämättömät tiedot.

6 §

Taloudelliset toimintaperiaatteet

Yhtiön ei tule toiminnallaan tavoitella mahdollisimman suurta tuottoa, vaan se toimii erityistehtäväyhtiönä toimintansa tarkoituksen edistämiseksi. Yhtiön tekemien sijoitusten ja rahoituksen kohteiden toiminnan tulee olla liiketaloudellisesti kannattavia pitkällä aikavälillä. Yhtiön toiminnan menot tulee lähtökohtaisesti kattaa yhtiön toiminnasta saatavilla tuloilla.

Yhtiö saa myöntää rahoitusta hankkeelle vain, jos yhtiön rahoitus on edellytyksenä hankkeen toteutumiselle tai sen toteutumiselle aikaisempaan ajankohtana tai suuremmissa mittakaavassa kuin ilman yhtiön rahoitusta. Yhtiön investoinnit eivät saa aiheuttaa merkittävää haittaa ympäristölle tai biologiselle monimuotoisuudelle. Yhtiön tulee asettaa rahoitusta myöntäessään etusijalle

Eduskunnan vastaus EV 260/2022 vp

rahoituskohteet, joiden toteutumisella on todennettavalla tavalla suurin vaikutus yhtiön toiminnan tarkoituksen edistämiseksi.

Yhtiön tekemien sijoitusten ja sen myöntämän rahoituksen on oltava markkinaehtoista, jollei kyse ole 7 §:ssä tarkoitettusta valtiontuen myöntämisestä.

7 §

Valtiontukien myöntäminen

Yhtiö voi päätöksellään myöntää tässä laissa tarkoitettua rahoitusta siten, että siihen sisältyy valtiontukea. Yhtiö saa valtiontukea koskevien säännösten ja määräysten puitteissa ottaa sijoitus-toiminnassaan ja muussa rahoitustoiminnassaan suurempaa riskiä tai tyytyä pienempään tuottoon kuin mitä yksityiset sijoittajat ovat valmiita hyväksymään taikka olisivat valmiita hyväksymään vastaavassa tilanteessa. Yhtiö voi myöntää valtiontukea sekä yksittäisenä tukena että yhtiön päätöksellä käyttöön otettavan valtiontukiohjelman kautta.

8 §

Valtiontukien valvonta

Yhtiö valvoo myöntämänsä valtiontuen käyttöä. Yhtiön on ilmoitettava työ- ja elinkeinoministeriölle tiedoista, jotka voivat johtaa valtiontuen maksatuksen keskeyttämiseen tai takaisinperimiseen taikka tuen saajaan kohdistuvaan tarkastukseen.

9 §

Takaisinperintää ja tarkastuksia koskevat päätökset

Työ- ja elinkeinoministeriö päättää yhtiön myöntämän valtiontuen maksatuksen keskeyttämisestä ja takaisinperimisestä sekä tuen saajiin kohdistuvista tarkastuksista.

Yhtiön tulee toiminnallaan edistää työ- ja elinkeinoministeriön 1 momentin nojalla tekemän päätöksen toimeenpanoa.

Jos yhtiön myöntämä valtiontuki perustuu tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti annettuun komission asetukseen (EU) N:o 651/2014, keskeyttämis- tai takaisinperintäpäätös tulee tehdä, jos valtiontuki on mainitun asetuksen vastainen.

Jos yhtiön myöntämä valtiontuki perustuu johonkin muuhun kuin 3 momentissa mainittuun asetukseen, keskeyttämis- tai takaisinperintäpäätös tulee tehdä, jos valtiontuen saaja on menetellyt valtionavustuslain (688/2001) 21 §:ssä kuvatulla tavalla tai se voidaan tehdä, jos valtiontuen saaja on menetellyt mainitun lain 22 §:ssä kuvatulla tavalla.

Tuen saajiin kohdistuviin tarkastuksiin ja virka-apuun sovelletaan, mitä valtionavustuslain 16—18 §:ssä säädetään.

Eduskunnan vastaus EV 260/2022 vp

10 §

Muutoksenhaku

Yhtiön 7 §:n nojalla tekemään päätökseen valtiontuen myöntämisestä saa vaatia oikaisua yhtiöltä. Työ- ja elinkeinoministeriön 9 §:n nojalla tekemään päätökseen valtiontuen maksatuksen keskeyttämisestä ja takaisinperimisestä saa vaatia oikaisua työ- ja elinkeinoministeriöltä.

Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003). Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

11 §

Takaisinperintäkorko ja viivästyskorko

Tuensaajan on maksettava palautettavalle tai takaisinperittävälle määrälle korkoa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EU) 2015/1589 täytäntöönpanosta annetun komission asetuksen (EY) N:o 794/2004 mukaisesti, kun kyse on valtiontuesta, joka on 9 §:n 3 momentissa mainitun asetuksen vastainen.

Tuensaajan on maksettava palautettavalle tai takaisinperittävälle määrälle korkoa valtionavustuslain 24 §:n mukaan, jos valtiontuen saaja on menetellyt valtionavustuslain 21 tai 22 §:ssä kuvatulla tavalla.

Jos takaisinperittävää määrää ei makseta viimeistään työ- ja elinkeinoministeriön asettamana eräpäivänä, sille on maksettava vuotuista viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan.

12 §

Suhde hallinnon yleislakeihin

Yhtiöön sovelletaan hallintolakia, kielilakia (423/2003), viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999), julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annettua lakia (906/2019), sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annettua lakia (13/2003), tietosuojalakia (1050/2018) ja saamen kielilakia (1086/2003) siltä osin kuin on kyse 7 tai 8 §:ssä, 9 §:n 2 momentissa tai 10 §:n 1 momentissa tarkoitettujen julkisten hallintotehtävien hoitamisesta.

13 §

Kelpoisuusvaatimukset ja rikosoikeudellinen virkavastuu

Yhtiön hallituksen jäsenellä, toimitusjohtajalla ja henkilöstöllä on oltava 7 tai 8 §:ssä, 9 §:n 2 momentissa tai 10 §:n 1 momentissa tarkoitettujen julkisten hallintotehtävien menestyksellisen hoitamisen edellyttämä asiantuntemus ja koulutus.

Yhtiön hallituksen jäseniin, toimitusjohtajaan ja henkilöstöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä heidän hoitaessaan 7 tai 8 §:ssä, 9 §:n 2 momentissa tai 10 §:n

Eduskunnan vastaus EV 260/2022 vp

1 momentissa tarkoitettuja julkisia hallintotehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

14 §

Tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä:

- 1) 7 §:ssä tarkoitetun valtiontukiohjelman sisällöstä, käyttöehdoista ja menettelytavoista;
- 2) 13 §:n 1 momentissa tarkoitettujen julkisten hallintotehtävien hoitamiseen osallistuvien henkilöiden kelpoisuusvaatimuksista.

15 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 1.2.2023

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri